3.1 Uvod

Zlostavljanje u školama ozbiljan je problem koji može imati negativan utjecaj na psihičko i fizičko zdravlje učenika. Također može dovesti do smanjenja školskog uspjeha, povećanog broja izostanka s nastave i smanjenog osjećaja sigurnosti u školi. Škole bi trebale zauzeti samoinicijativan pristup u rješavanju zlostavljanja provođenjem politika protiv zlostavljanja, pružanjem obuke učiteljima i ostalim djelatnicima škole, stvaranjem sigurnog školskog okruženja te pružanjem usluga savjetovanja i podrške učenicima koji su bili pogođeni nasiljem.

Obrazovni kontekst zlostavljanja i elektroničkog nasilja u školama može varirati ovisno o dobi i podrijetlu žrtve. U europskim školama i obrazovnim ustanovama zlostavljanje može poprimiti oblik fizičke agresije, vrijeđanja, isključivanja i zastrašivanja. Često je ciljano orijentirano te ima uznemirujući učinak i negativne posljedice i za žrtvu i za nasilnika.

Velik broj država članica EU-a nema nikakvu nacionalnu strategiju za prevenciju vršnjačkog nasilja i zlostavljanja. Štoviše, većina nema uvršten fokus između ranog napuštanja škole i prevencije zlostavljanja. Čak i u onim državama članicama s nacionalnom strategijom protiv vršnjačkog nasilja, postoji nekoliko sustavnih postupaka kako bi se glasovi učenika čuli u obrazovnom sustavu. Postoji potreba za mnogo većim fokusom na sudjelovanje učenika u osmišljavanju pristupa protiv zlostavljanja, posebno za starije učenike. Učenici su često u najboljem položaju za sprječavanje i zaustavljanje incidenata zlostavljanja i elektroničkog nasilja te drugih vrsta zlostavljanja. Učenici vide, čuju i znaju stvari koje učitelji ne mogu vidjeti tako često, a mogu istupiti na načine na koje odrasli i uprava škole ne mogu. Svjesni su kada se takve vrste incidenata događaju i prije nego što odrasli budu obaviješteni. Oni su glavni promatrači, a nažalost i sudionici ovih nemilih događaja. Ovi čimbenici ih stavljaju u najbolju poziciju za učinkovito sprječavanje i pomoć u borbi protiv zlostavljanja. Učenici imaju moć postavljanja društvenih normi ljubaznosti, povezanosti i stvaranja učionice bez nasilnika. Kao odgovor na učestalost zlostavljanja u europskim školama, mnoge su zemlje uvele mjere za rješavanje tog problema.

Istraživanje koje se može pronaći u PISA 2018. pokazalo je da vršnjačko nasilje ima razorne učinke na zdravlje i školska postignuća učenika. Sve to, naravno, ima ozbiljne posljedice na razvoj učenika i njihov obrazovni uspjeh, a također povećava i rizik od preranog napuštanja škole te smanjuje njihov potencijal da žive ispunjen život.

Postoji nekoliko vrsta zlostavljanja koje se pojavljuje u europskim školama:

- Prva vrsta zlostavljanja je fizičko zlostavljanje: Fizičko zlostavljanje je svaka vrsta fizičke agresije, uključujući ali ne ograničavajući se na udaranje, šutiranje, pljuvanje, šamaranje, guranje i spoticanje te krađu nečijih osobnih stvari.

- Druga vrsta zlostavljanja je emocionalno/psihološko zlostavljanje: Emocionalno ili psihološko zlostavljanje obično uključuje neku vrstu usmenog ili pisanog napada, kao što su nazivanje pogrdnim imenima, zlonamjerno zadirkivanje, davanje seksualnih komentara ili prijetnji.

- Društveno zlostavljanje je još jedna uobičajena vrsta zlostavljanja: društveno nasilje naziva se i relacijsko zlostavljanje, a uključuje izmišljanje i/ili širenje glasina o osobi, namjerno isključivanje nekoga iz aktivnosti, davanje neugodnih komentara o nekome, iznuđivanje i zastrašivanje. U današnjem svijetu emocionalno i društveno zlostavljanje može se vršiti osobno ili putem interneta.

- Seksualno zlostavljanje: Seksualno zlostavljanje se susreće u situacijama kada se žrtva ismijava seksualnim šalama, komentarima ili gestama. Seksualno zlostavljanje može dovesti do smanjenog školskog uspjeha, jer se učenici koji su žrtve ove vrste nasilja često osjećaju odvojeno, tjeskobno i uplašeno u razredu. To bi moglo utjecati na pohađanje škole jer se žrtve mogu bojati ili im je neugodno ići u školu. Također može dovesti do nižih ocjena, povećanja stope napuštanja škole i smanjenja ukupnog obrazovnog postignuća.

- Ako nasilnik koristi tehnologiju za zlostavljanje, to se zove elektroničko nasilje: Elektroničko nasilje je korištenje tehnologije za uznemiravanje, prijetnje, posramljivanje ili “ciljanje” druge osobe. Može biti u obliku uvredljivih komentara, širenja glasina ili objavljivanja neugodnih fotografija/videozapisa žrtve. Učinci elektroničkog nasilja mogu biti razorni i katastrofalni. Učenici koji su izloženi elektroničkom nasilju osjećaju ljutnju, tugu, frustraciju i strah. Izvijestili su da su osjećali tjeskobu, depresiju i samoubilačke misli/ponašanja, a često imaju i veći broj problema u školi, uključujući loše ocjene, nasilje i delinkvenciju. Reakcije kao što su samoubilačke misli i samoubojstvo češće su kod elektroničkog nasilja nego kod bilo koje druge vrste zlostavljanja. Sveučilište Swansea (2018) naznačilo je da je dvostruko veća vjerojatnost da će žrtve elektroničkog nasilja počiniti samoubojstvo ili samoozljeđivanje na druge načine.

Studija koju je proveo UNESCO (2018) pokazuje da je u Europi 25% učenika bilo žrtvama fizičkog nasilja. Prema ovoj studiji, fizičko nasilje najčešća je vrsta zlostavljanja koja se događa u europskim školama. Druga najčešća vrsta zlostavljanja je seksualno zlostavljanje, a slijedi ga psihičko zlostavljanje sa učestalosti od 15%. Elektroničko nasilje postaje sve veći problem u Europi. Europska komisija prednjači u nastojanjima da se uhvati u koštac s problemom, radeći s državama

članicama, školama, civilnim društvom i privatnim sektorom kako bi pomogla u sprječavanju, otkrivanju i borbi protiv elektroničkog nasilja.

Revision #1
Created 23 March 2023 08:58:41 by Antonija Lujanac
Updated 23 March 2023 08:59:20 by Antonija Lujanac